

WSTĘP (OD REDAKCJI)

Pomimo szerokiej popularności i medialnego promowania zdrowego stylu życia wciąż mamy do czynienia z problemami żywieniowymi dzieci i młodzieży. Warunkowane są one najczęściej czynnikami natury rodzinnej, społeczno-kulturowej i zapewne osobowościowej. Pojawiają się już w pierwszych latach życia dziecka i obejmują m.in. niewłaściwe nawyki i postawy żywieniowe, wynikające głównie z motywów i przekonań zdrowotnych rodziców, opiekunów oraz wszechobecnego konsumpcyjnego stylu życia. Często przekłada się to na nieodpowiednio zbilansowaną dietę, w której dzieci spożywają nadmierne ilości kalorii. W okresie dorastania mogą zaś pojawić się zaburzenia odżywiania. Istotną rolę w powstrzymaniu tych zagrożeń ma tutaj rodzina, a środowiskiem wspierającym powinna być szkoła poprzez podejmowane działania profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze.

W realizowanej edukacji zdrowotnej w szkole, na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 roku, podkreśla się potrzebę łączenia prawidłowego sposobu odżywiania z aktywnością fizyczną, uznając to za działania profilaktyczne przeciwdziałające powstawaniu wielu chorób cywilizacyjnych.

Ważne zatem wydaje się podjęcie interdyscyplinarnej dyskusji na temat kształtowania zachowań żywieniowych, edukacji konsumenckiej, profilaktyki zaburzeń odżywiania dzieci i młodzieży oraz określenie roli szkoły, nauczyciela, wychowawcy, pedagoga i psychologa w omawianym zakresie. W opracowaniu odniesiono się do następujących obszarów tematycznych: szkoła i nauczyciel w kształtowaniu zachowań żywieniowych, wychowanie i opieka a zaburzenia odżywiania, diagnoza i terapia zaburzeń odżywiania, kondycja zdrowotna i psychospołeczna funkcjonowania młodzieży szkolnej, zachowania konsumenckie i żywieniowe dzieci i młodzieży oraz społeczno-kulturowe uwarunkowania zaburzeń odżywiania.

Zaprezentowane wyniki badań wskazują na to, że tylko komplementarne działania przyniosą oczekiwany skutek. Aktywność placówek oświatowych, przedszkoli i szkół powinna mieć charakter nie tylko profilaktyczny, ale przede wszystkim wspierający lub w razie potrzeby korygujący w stosunku do działań podejmowanych przez rodzinę ucznia. Kształtowanie właściwych nawyków i postaw żywieniowych, w tym zachowań konsumenckich wśród dzieci jest jedyną drogą do osiągnięcia pożądaných rezultatów przez młodzież i młodych dorosłych rozpoczynających samodzielne życie.

Ta część propozycji czytelniczych niniejszego tomu, w znacząco szerszym zakresie niż dotychczas było to praktykowane, opracowana została przez: Annę Bieganowską,

Annę Wiatrowską i Annę Witek, specjalistki z zakresu edukacji zdrowotnej z Instytutu Pedagogiki Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W części drugiej natomiast tradycyjnie już prezentujemy zagadnienia dotyczące pedagogiki specjalnej, uzupełnione tym razem problematyką szeroko rozumianego wychowania.

Zapraszamy do współpracy przy kolejnych tomach Rocznika. Udanej lektury.